

2024/2823

2024 11 18

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2024/2823

2024 m. spalio 23 d.

dėl teisinės dizaino apsaugos

(nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 98/71/EB ⁽³⁾ reikia padaryti pakeitimų. Dėl aiškumo ta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;
- (2) Direktyva 98/71/EB buvo suderintos svarbiausios valstybių narių materialinės dizaino teisės nuostatos, kurios, kaip buvo laikoma priimančią direktyvą, turėjo didžiausią tiesioginį poveikį vidaus rinkos veikimui, nes sudarė kliūčių laisvam prekių judėjimui ir laisvei teikti paslaugas Sąjungoje;
- (3) valstybių narių nacionalinėje teisėje įtvirtinta dizaino apsauga taikoma kartu su Sąjungos lygmens apsauga, kurią suteikia Europos Sąjungos dizainai (toliau – ES dizainai), kurie yra bendro galiojimo ir galioja visoje Sąjungoje, kaip nustatyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 6/2002 ⁽⁴⁾. Kartu egzistuojančios ir subalansuotos Sąjungos ir nacionalinio lygmens dizaino apsaugos sistemos yra Sąjungos požiūriu į intelektinės nuosavybės apsaugą pagrindas;
- (4) laikydami savo 2015 m. gegužės 19 d. komunikato „Geresnis reglamentavimas – geresni rezultatai. ES darbotvarkė“ ir įsipareigojimo reguliariai peržiūrėti Sąjungos politiką, Komisija atliko išsamų Sąjungos dizaino apsaugos sistemų vertinimą, apimančią išsamų ekonominį ir teisinį vertinimą, paremtą keliais tyrimais;
- (5) 2020 m. lapkričio 10 d. išvadose dėl intelektinės nuosavybės politikos ir Sąjungos pramoninio dizaino sistemos peržiūros Taryba paragino Komisiją pateikti pasiūlymus dėl Reglamento (EB) Nr. 6/2002 ir Direktyvos 98/71/EB peržiūros. Peržiūros paprašyta siekiant modernizuoti pramoninio dizaino sistemas ir padaryti dizaino apsaugą patrauklesnę pavieniams dizaineriams ir įmonėms, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ). Visų pirma paprašyta, kad atliekant šią peržiūrą būtų nagrinėjami ir svarstomi pakeitimai, skirti Sąjungos, nacionalinių ir regioninių dizaino apsaugos sistemų tarpusavio papildomumui remti ir stiprinti, taip pat dedamos tolesnės pastangos mažinti dizaino apsaugos sistemos skirtumus Sąjungoje;
- (6) remdamasi galutiniais to vertinimo rezultatais, Komisija savo 2020 m. lapkričio 25 d. komunikate „Viso ES inovacinio potencialo išnaudojimas. Intelektinės nuosavybės veiksmų planas ES ekonomikai gairinti ir jos atsparumui didinti“ paskelbė atliksianti Sąjungos dizaino apsaugos teisės aktų peržiūrą, sėkmingai užbaigus Sąjungos prekių ženklų teisės aktų reformą, siekiant supaprastinti sistemą, padaryti ją prieinamesnę ir veiksmingesnę, taip pat atnaujinti reglamentavimo sistemą atsižvelgiant į pokyčius, susijusius su naujomis rinkoje esančiomis technologijomis;

⁽¹⁾ OL C 184, 2023 5 25, p. 39.

⁽²⁾ 2024 m. kovo 14 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. spalio 10 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos (OL L 289, 1998 10 28, p. 28).

⁽⁴⁾ 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino (OL L 3, 2002 1 5, p. 1).

- (7) savo 2021 m. lapkričio 11 d. rezoliucijoje dėl intelektinės nuosavybės veikslių plano ES ekonomikai gaivinti ir jos atsparumui didinti ⁽⁵⁾ Europos Parlamentas palankiai įvertino Komisijos siekį modernizuoti Sąjungos dizaino apsaugos teisės aktus, kad būtų geriau remiamas perėjimas prie skaitmeninės, tvarios ir žaliosios ekonomikos, paragino Komisiją toliau derinti paraiškų teikimo ir registracijos pripažinimo negaliojančia procedūras valstybėse narėse ir pasiūlė apsvaistyti galimybę suderinti Direktyvą 98/71/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 6/2002, kad būtų užtikrintas didesnis teisinis tikrumas. Toje rezoliucijoje Europos Parlamentas taip pat nurodė, kad ES dizaino apsaugos sistema turėtų būti suderinta su ES prekių ženklų sistema, kad dizaino savininkai galėtų neleisti, kad į ES muitų teritoriją patektų dizainą pažeidžiančios prekės, ir paragino Komisiją pasirūpinti, kad prekių ženklų savininkai turėtų galimybę užkirsti kelią suklastoto dizaino prekių tranzitui ES. Jis taip pat pažymėjo, kad sudėtinių gaminių remontui naudojamų dalių dizaino apsauga yra tik iš dalies suderinta, o tai lemia susiskaidymą vidaus rinkoje ir teisinį netikrumą;
- (8) Komisijos surengtos konsultacijos ir atlikti vertinimai parodė, kad, nepaisant ankstesnio nacionalinės teisės aktų suderinimo, tebėra sričių, kuriose tolesnis derinimas galėtų padaryti teigiamą poveikį konkurencingumui ir ekonomikos augimui, visų pirma dėl to, kad MVI būtų sukurta daugiau priegios prie dizaino apsaugos sistemos galimybių;
- (9) siekiant užtikrinti gerai veikiančią vidaus rinką ir, kai tinkama, Sąjungoje sudaryti sąlygas lengviau įgyti, administruoti ir saugoti teises į dizainą, siekiant skatinti Sąjungos įmonių, visų pirma MVI, augimą ir konkurencingumą, kartu deramai atsižvelgiant į vartotojų interesus, būtina išplėsti Direktyva 98/71/EB pasiektą įstatymų ir kitų teisės aktų suderinimo aprėptį įtraukiant kitus aspektus, susijusius su materialine dizaino teise, reglamentuojančia dizainus, kurių apsauga užtikrinama registracija pagal Reglamentą (EB) Nr. 6/2002;
- (10) be to, būtina suderinti ir procedūrinės taisyklės, kad Sąjungoje būtų sudarytos sąlygos lengviau įgyti, administruoti ir saugoti teises į dizainą. Todėl reikėtų suderinti tam tikras pagrindines valstybių narių ir ES dizaino sistemos procedūrinės taisyklės dizaino registracijos srityje. Pakanka nustatyti bendrojo pobūdį pagal nacionalinę teisę reglamentuojamų procedūrų principus, paliekant valstybėms narėms teisę nustatyti konkretesnes taisyklės;
- (11) kadangi šia direktyva neatmetama galimybė dizainui taikyti teisę, numatančią kitokią apsaugą negu ta, kurią numato dizaino registracija ar skelbimas, kaip antai Sąjungos teisę, reglamentuojančią teises į neregistruotąjį dizainą, arba Sąjungos ar nacionalinės teisę, reglamentuojančią prekių ženklus, patentus ir naudinguosius modelius, nesąžiningą konkurenciją ar civilinę atsakomybę;
- (12) svarbu nustatyti apsaugos kaupimo principą remiantis konkrečia teise, taikoma registruotojo dizaino apsaugai, ir autorių teise, pagal kurią teisių į dizainą saugomi dizainai turėtų būti saugomi ir kaip autorių teisių saugomi kūriniai, jeigu įvykdomi teisės aktų dėl autorių teisių reikalavimai;
- (13) siekiant vidaus rinkos tikslų reikia, kad sąlygos gauti teisę į registruotąjį dizainą būtų suderintos visose valstybėse narėse. Dėl to reikia nustatyti vienodas dizaino ir gaminio sąvokas, kurios būtų aiškios, skaidrios ir atitiktų technologinę pažangą, kartu atsižvelgiant į atsirandančius naujus dizainus, kurie nėra įkūnyti fiziniuose gaminiuose. Nelaikant, kad tokių gaminių sąrašas turi būti baigtinis, tikslinga atskirti fiziniame daikte įkūnytus gaminius, grafiškai vaizduojamus gaminius arba iš erdvinio objektų išdėstymo siekiant sukurti vidaus ar išorės aplinką, matomus gaminius. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, reikėtų pripažinti, kad aktyvumas, pavyzdžiui, gaminio elementų judėjimas ar kitimas gali būti dizaino dalis, visų pirma tų dizainų, kurie nėra įkūnyti fiziniame daikte; be to, reikia vienodai apibrėžti naujumo ir individualių savybių reikalavimus, kuriuos turėtų atitikti teisės į registruotąjį dizainą;
- (14) siekiant palengvinti laisvą prekių judėjimą, reikia iš principo užtikrinti, kad teisės į registruotąjį dizainą teiktų jų turėtojui lygiavertę apsaugą visose valstybėse narėse;
- (15) dizaino įregistravimas teikia teisių turėtojui apsaugą tų visų ar dalies gaminio dizaino savybių, kurios yra akivaizdžiai nurodytos tokio dizaino registracijos paraiškoje ir tampa prieinamos visuomenei viešai skelbiant arba susipažįstant su atitinkama byla, susijusia su paraiška;
- (16) išskyrus akivaizdų nurodymą registracijos paraiškoje, gaminio dizaino savybės nebūtinai turi būti matomos konkrečiu metu arba gaminį naudojant konkrečiu būdu, kad joms būtų taikoma dizaino apsauga. Kaip šio principo išimtis, apsauga neturėtų apimti tų sudedamųjų dalių, kurios nėra matomos įprastai naudojant sudėtinį gaminį, arba tų tokios dalies savybių, kurios nėra matomos tą dalį įmontavus, arba kurių kiekviena neatitiktų reikalavimų,

⁽⁵⁾ OL C 205, 2022 5 20, p. 26.

susijusių su naujumu ir individualiomis savybėmis. Todėl dėl šių priežasčių į sudėtinio gaminio sudedamųjų dalių dizaino savybes, kurioms apsauga neteikiama, neturėtų būti atsižvelgiama vertinant, ar kitos dizaino savybės atitinka apsaugos reikalavimus;

- (17) gaminių nurodymas turėtų būti dizaino registracijos paraiškos dalis, tačiau jis neturėtų daryti poveikio pačiai dizainui taikomos apsaugos apimčiai. Vis dėlto gaminių nurodymas kartu su dizaino vaizdu gali padėti nustatyti gaminio, kuriam dizainas yra panaudotas ar skirtas pritaikyti, pobūdį. Be to, gaminių nurodymas padeda lengviau atlikti dizainų paiešką pramoninės nuosavybės tarnybos tvarkomame dizainų registre ir didina registro skaidrumą bei prieinamumą. Todėl prieš registraciją gaminių nuorodos turi būti tikslios, nesukuriant nereikalingos naštos registruotojo dizaino pareiškėjams;
- (18) vertinimas, ar dizainas turi individualių savybių, turėtų būti grindžiamas tuo, ar informuotas naudotojas, jį apžiūrėdamas, pagal bendrą dizaino išvaizdą atskiria jį iš bet kurio kito dizaino, kuris yra dalis esamos dizainų visumos. Tuo vertinimu atsižvelgiama į gaminio, kuriam tas dizainas pritaikytas ar panaudotas, pobūdį, ypač į pramonės šaką, kuriai jis priklauso, ir dizainerio laisvės mastą kuriant tą dizainą;
- (19) apsaugos suteikimas dizainams, kurių pagrindą sudaro vien techninės funkcijos nulemtos savybės ar savybių išdėstymas, neturėtų varžyti technologinių inovacijų. Suprantama, kad tai nereiškia, jog dizainas turi turėti estetinę vertę. Teisė į registruotąjį dizainą galėtų būti pripažinta negaliojančia, jeigu gaminio išvaizdos savybės lėmė tik tai, kad gaminys turi atlikti tam tikrą techninę funkciją, o ne vizualinis aspektas;
- (20) panašiai dizaino apsaugos taikymas ir mechaninėms dalims neturėtų kliudyti skirtingų modelių gaminius keisti vienus kitais;
- (21) agreguotų gaminių mechaninės sujungiamosios detalės vis dėlto gali būti svarbus agreguotų gaminių naujoviškumo elementas bei rinkodaros atžvilgiu didelis turtas ir dėl to joms turėtų būti taikoma apsauga;
- (22) teisė į dizainą neturėtų galioti, jei dizainas prieštarauja viešajai tvarkai ar pripažintiems moralės principams. Šia direktyva nesiekama derinti nacionalinių viešosios tvarkos ar pripažintų moralės principų sąvokų;
- (23) dėl to, kad sklandžiai veiktų vidaus rinka, svarbu suvienodinti teisių į registruotąjį dizainą apsaugos galiojimo terminą;
- (24) ši direktyva nedaro poveikio konkurencijos taisyklių pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 ir 102 straipsnius taikymui;
- (25) teisinio tikrumo sumetimais šioje direktyvoje turėtų būti išsamiai išvardyti esminiai neregistravimo pagrindai ir esminiai teisių į registruotąjį dizainą pripažinimo negaliojančiomis visose valstybėse narėse pagrindai;
- (26) visgi, siekiant užkirsti kelią netinkamam valstybėje narėje ypatingą visuomeninę reikšmę turinčių simbolių, išskyrus nurodytus 1883 m. kovo 20 d. Paryžiuje pasirašytos Konvencijos dėl pramoninės nuosavybės saugojimo (toliau – Paryžiaus konvencija) 6ter straipsnyje, naudojimui, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama numatyti konkrečius neregistravimo pagrindus. Siekiant užkirsti kelią netinkamam nacionalinio intereso kultūros paveldui priklausančių elementų registravimui ir pasisavinimui, valstybėms narėms turėtų taip pat būti leidžiama numatyti konkrečius neregistravimo ir negaliojimo pagrindus. Tokie kultūros paveldo elementai, kaip tai suprantama pagal 1972 m. lapkričio 16 d. UNESCO generalinėje konferencijoje priimtą Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvenciją, arba tiek, kiek jie sudaro materialią nematerialiojo kultūros paveldo apraišką, kaip tai suprantama pagal 2003 m. spalio 17 d. 32-ojoje UNESCO generalinės konferencijos sesijoje priimtą Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvenciją, apima, pavyzdžiui, paminklus ar pastatų grupę, artefaktus, rankomis pagamintus daiktus ar kostiumus;
- (27) atsižvelgiant į tai, kad įvairiose pramonės srityse vis dažniau naudojamos 3D spausdinimo technologijos, be kita ko, pasitelkiant dirbtinį intelektą, taip pat į sunkumus, su kuriais dėl to susiduria teisių į dizainą turėtojai siekdami veiksmingai užkirsti kelią neteisėtam jiems priklausančių saugomų dizainų kopijavimui, tikslinga nustatyti, kad bet kokios laikmenos ar programinės įrangos, kurioje užfiksuotas dizainas, kūrimas, parsisiuntimas, kopijavimas ir tiekimas siekiant atkurti gaminį, kuriuo pažeidžiamas saugomas dizainas, laikomas dizaino naudojimu, kuriam turėtų būti gautas teisių turėtojo leidimas;

- (28) siekiant sustiprinti dizaino apsaugą ir efektyviau kovoti su klastojimu, vadovaujantis valstybių narių tarptautiniais įsipareigojimais Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) sistemoje, visų pirma pagal Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (toliau – GATT 1947) V straipsnį dėl tranzito laisvės, o generinių vaistų atveju – pagal 2001 m. lapkričio 14 d. PPO ministrų konferencijos priimtą Dohos deklaraciją, teisės į registruotąjį dizainą turėtojas turėtų turėti teisę neleisti trečiosioms šalims vykdant prekybą įvežti gaminius iš trečiųjų valstybių į valstybę narę, kurioje dizainas įregistruotas, neišleidžiant jų ten į laisvą apyvartą, jeigu teisių turėtoji nesuteikęs leidimo tokiems gaminiams panaudotas ar pritaikytas tam dizainui tapatus dizainas arba jų dizainas pagal esminius požymius nesiskiria nuo to dizaino;
- (29) tuo tikslu teisių į registruotąjį dizainą turėtojams turėtų būti leidžiama neleisti įvežti teises pažeidžiančius gaminius ir tokių gaminių atžvilgiu įforminti bet kurią muitinės procedūrą, įskaitant, visų pirma, tranzito, perkrovimo, sandėliavimo, laisvosios zonos, laikinojo saugojimo, laikinojo įvežimo perdirbti ar laikinojo įvežimo, be kita ko, kai tokie gaminiai nėra skirti pateikti atitinkamos valstybės narės rinkai. Atlikdamos muitinį tikrinimą muitinės turėtų naudotis įgaliojimais ir procedūromis, nustatytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 608/2013⁽⁶⁾, be kita ko, teisių turėtojų prašymu. Visų pirma muitinės turėtų vykdyti atitinkamus patikrinimus remdamosi rizikos analizės kriterijais;
- (30) siekiant suderinti poreikį užtikrinti veiksmingą teisių į dizainą įgyvendinimą ir būtinybę išvengti laisvos prekybos teisėtai gaminiams suvaržymų, teisės į dizainą turėtoji suteikta teisė turėtų nustoti galioti tuo atveju, kai teisminėje ar kitoje institucijoje, kompetentingoje priimti esminį sprendimą dėl to, ar buvo pažeista teisė į registruotąjį dizainą, pradėta procese deklaratant arba gaminių turėtojas sugeba įrodyti, kad teisės į registruotąjį dizainą turėtojas neturi teisės uždrausti pateikti gaminius rinkai galutinės paskirties šalyje;
- (31) teisės į registruotąjį dizainą teikiamoms išimtinėms teisėms turėtų būti taikomi atitinkami apribojimai. Be naudojimo savo poreikiams tenkinti ir nekomerciniais tikslais, taip pat eksperimentiniais tikslais, toks leistino naudojimo atveju sąrašas turėtų apimti atgaminimą citavimo arba mokymo tikslais, naudojimą kaip nuorodą lyginamojoje reklamoje ir naudojimą komentuojant, kritikuojant ar parodyjuojant, su sąlyga, kad tokie veiksmai atitinka sąžiningą prekybos praktiką ir pernelyg netrukdo tuo dizainu įprastai naudotis. Trečiosioms šalims naudojant dizainą meninės raiškos tikslu, toks naudojimas turėtų būti laikomas sąžiningu, jei jis atitinka sąžiningą pramoninės ir komercinės veiklos praktiką. Be to, ši direktyva turėtų būti taikoma taip, kad būtų užtikrinta visapusiška pagalba pagrindinėms teisėms ir laisvėms, visų pirma saviraiškos laisvei;
- (32) dizaino apsaugos tikslas yra suteikti išimtinės teises į gaminio išvaizdą, bet ne monopolines teises į gaminį kaip tokį. Dizaino, kuriam nėra jokios kitos praktinės alternatyvos, apsauga iš tikrųjų reikštų monopolines teises į gaminį. Tokia apsauga prilygtų piktnaudžiavimui dizaino apsaugos tvarka. Jeigu trečiosioms šalims bus leista gaminti ir platinti atsargines dalis, konkurencija išliks. Jei dizaino apsauga bus taikoma ir atsarginėms dalims, o minėtos trečiosios šalys tas teises pažeis, konkurencijos neliks, o teisės į dizainą turėtojas *de facto* įgis monopolines teises į gaminį;
- (33) valstybių narių įstatymų skirtumai, susiję su saugomo dizaino naudojimu sudėtinio gaminio taisymo tikslais siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą, kai gaminyje, kuriam dizainas panaudotas ar pritaikytas, yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, kurios forma nuo jo priklauso, daro tiesioginį poveikį vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui. Tokie skirtumai iškraipo konkurenciją bei prekybą vidaus rinkoje ir sukuria teisinį netikrumą. Kaip pabrėžta 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“, gaminių taisomumas yra tvrios ekonomikos pagrindas.
- (34) todėl, siekiant sklandaus vidaus rinkos veikimo ir užtikrinti sąžiningą konkurenciją, būtina suderinti valstybių narių dizaino apsaugos įstatymus, kiek tai susiję su saugomo dizaino naudojimu leidimo taisyti sudėtinį gaminį tikslais siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą, įtraukiant išlygą dėl taisymo, panašią į tą, kuri jau įtvirtinta Reglamente (EB) Nr. 6/2002 ir taikoma ES dizainams Sąjungos lygmeniu, bet aiškiai taikomą tik toms sudėtinio gaminio sudedamosioms dalims, kurios priklauso nuo jo formos. Kadangi ta išlyga dėl taisymo siekiama, kad teisės į dizainą negalėtų būti įgyvendinamos tuo atveju, kai sudėtinio gaminio sudedamosios dalies dizainas yra naudojamas

⁽⁶⁾ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 608/2013 dėl muitinės atliekamo intelektualinės nuosavybės teisių vykdymo užtikrinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1383/2003 (OL L 181, 2013 6 29, p. 15).

sudėtinio gaminio taisymo tikslais siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą, išlyga dėl taisymo turėtų būti viena iš teisių gynimo priemonių, numatyta pagal šią direktyvą teisių į dizainą pažeidimo atvejui. Be to, siekiant užtikrinti, kad vartotojai nebūtų klaidinami ir kad rinkdamiesi iš konkuruojančių gaminių, kurie gali būti naudojami taisymui, jie galėtų priimti pagrįstą sprendimą, turėtų būti aiškiai numatyta, kad sudedamosios dalies gamintojas ar pardavėjas negali remtis išlyga dėl taisymo tinkamai neinformavęs vartotojų apie gaminio, kuris bus naudojamas sudėtiniam gaminiui taisyti, komercinę kilmę ir to gaminio gamintojo tapatybę. Ta išsami informacija turėtų būti pateikta aiškioje ir matomoje nuorodoje ant gaminio arba, jei tai neįmanoma, ant jo pakuotės arba prie gaminio pridėdamame dokumente, nurodant bent prekės ženklą, kurį naudojant gaminys parduodamas, ir gamintojo pavadinimą;

- (35) siekiant išsaugoti atsarginių dalių antrinės rinkos liberalizavimo, kurio siekiama šia direktyva, veiksmingumą ir atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją⁽⁷⁾, tam, kad būtų galima pasinaudoti išlygos dėl taisymo išimtimi dėl dizaino apsaugos, sudėtinio gaminio sudedamosios dalies gamintojas arba pardavėjas turi rūpestingumo pareigą tinkamomis priemonėmis, visų pirma sutartinėmis priemonėmis, užtikrinti, kad vartojimo grandinės pabaigoje esantys vartotojai nenaudotų nagrinėjamų sudedamųjų dalių kitais nei taisymo tikslais siekiant atkurti pirminę sudėtinio gaminio išvaizdą. Tačiau dėl to neturėtų būti reikalaujama, kad sudėtinio gaminio sudedamosios dalies gamintojas ar pardavėjas objektyviai ir visais atvejais garantuotų, kad jų gaminamos arba parduodamos dalys galiausiai galutinių naudotojų realiai būtų naudojamos vien tik taisymo tikslu siekiant atkurti pirminę to sudėtinio gaminio išvaizdą;
- (36) siekiant išvengti dėl skirtingų pirmalaikio naudojimo sąlygų valstybėse narėse atsirandančių to paties dizaino teisinės galios skirtumų skirtingose valstybėse narėse, tikslinga užtikrinti, kad riboto naudojimosi teisę turėtų bet kuris trečiasis asmuo, galintis įrodyti, kad iki dizaino paraiškos pateikimo datos arba, jei prašoma prioriteto, – iki prioriteto datos tas trečiasis asmuo valstybėje narėje pradėjo sąžiningais ketinimais naudotis arba buvo rimtai ir veiksmingai pasirengęs naudotis dizainu, kuris patenka į teises į registruotąjį dizainą apsaugos apimtį ir nebuvo nukopijuotas nuo to dizaino;
- (37) siekiant palengvinti prekybą gaminiais, kurių dizainas saugomas, visų pirma MVĮ ir pavieniams dizaineriams, ir didinti informuotumą apie Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis galiojančias dizaino registracijos tvarkas, teisių į dizainą turėtojams ir kitiems asmenims, gavus jų sutikimą, turėtų būti sudaryta galimybė naudoti bendrai pripažįstamą simbolį (D);
- (38) siekiant suteikti daugiau galimybių ir sudaryti sąlygas lengviau naudotis dizaino apsauga ir padidinti teisinį tikrumą bei nuspėjamumą, dizaino registravimo procedūra valstybėse narėse turėtų būti veiksminga, skaidri ir pagrįsta taisyklėmis, panašiomis į ES dizainams taikomas taisykles;
- (39) būtina nustatyti esmines bendras taisykles dėl reikalavimų ir techninių priemonių, susijusių su dizaino vaizdo pateikimu bet kokia vizualinio atgaminimo forma registracijos paraiškos padavimo etapu, atsižvelgiant į su dizainų vizualizavimu susijusių techninę pažangą ir su naujais skaitmeniniais dizainais susijusius Sąjungos pramonės poreikius. Be to, valstybės narės turėtų suvienodinti praktiką ir taip suderinti standartus;
- (40) siekiant didesnio efektyvumo, taip pat tikslinga leisti registruotų dizainų pareiškėjams į vieną sudėtinę paraišką įtraukti kelis dizainus, nesiejant šios galimybės su sąlyga, kad visi gaminiai, kuriems tie dizainai yra skirti panaudoti arba pritaikyti, priklausytų vienai tarptautinės pramoninio dizaino klasifikacijos (Lokarno klasifikacija), nustatytos pagal Lokarno sutartį (1968 m.), klasei;
- (41) tam tikrais atvejais įprastinis paskelbimas po dizaino įregistravimo gali sužlugdyti su tuo dizainu susijusios komercinės operacijos sėkmę arba jai pakenkti. Galimas sprendimas tokiems atvejais – paskelbimo atidėjimas. Siekiant nuoseklumo ir didesnio teisinio tikrumo, taip padedant įmonėms sumažinti dizainų portfelijų valdymo išlaidas, paskelbimo atidėjimui visoje Sąjungoje turėtų būti taikomos tos pačios taisyklės;
- (42) siekiant užtikrinti vienodas sąlygas įmonėms ir visoje Sąjungoje užtikrinti vienodas galimybes naudotis dizaino apsauga, kuo labiau sumažinant pareiškėjams tenkančią registracijos ir kitų procedūrinių formalumų našta, visos valstybių narių centrinės pramoninės nuosavybės tarnybos ir Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnyba turėtų, kaip

(7) 2017 m. gruodžio 20 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Acacia Srl / Pnuegarda Srl ir Audi AG bei Acacia Srl ir Rolando D'Amato / Dr. Ing. h.c.F. Porsche AG*, sujungtos bylos C-397/16 ir C-435/16, ECLI:EU:C:2017:992.

Sąjungos lygmeniu tai daro Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO), savo iniciatyva atlikdamos esminę ekspertizę tikrinti tik tai, ar nėra neregistravimo pagrindų, kurių išsamus sąrašas pateiktas šioje direktyvoje;

- (43) kad būtų kitų priemonių pripažinti teisės į dizainą negaliojančiomis, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti registracijos pripažinimo negaliojančia administracinę procedūrą, kuri būtų tinkamu mastu suderinta su registruotiesiems ES dizainams taikoma administracine procedūra;
- (44) pageidautina, kad valstybių narių centrinės pramoninės nuosavybės tarnybos ir Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnyba bendradarbiautų tarpusavyje ir su EUIPO visose dizaino registravimo ir administravimo srityse, siekdamos skatinti praktikos ir priemonių konvergenciją, kaip antai kuriant ir atnaujinant konsultacijoms ir paieškai skirtas bendras ar sujungtas duomenų bazines ir portalus. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų centrinės pramoninės nuosavybės tarnybos ir Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnyba bendradarbiautų tarpusavyje ir su EUIPO visose kitose jų veiklos srityse, kurios yra svarbios dizaino apsaugai Sąjungoje;
- (45) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. skatinti ir kurti gerai veikiančią vidaus rinką ir sudaryti sąlygas lengviau registruoti, administruoti ir saugoti teises į dizainą Sąjungoje, kad, kai tinkama, būtų skatinamas augimas ir konkurencingumas, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (46) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725⁽⁸⁾ 42 straipsnio 1 dalimi, buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu;
- (47) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo Direktyvos 98/71/EB nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal tą anksčiau priimtą direktyvą;
- (48) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminu, nurodytu šios direktyvos I priede,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma:
 - a) teisėms į dizainą, įregistruotoms valstybių narių centrinėse pramoninės nuosavybės tarnybose;
 - b) teisėms į dizainą, įregistruotoms Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnyboje;
 - c) teisėms į dizainą, įregistruotoms pagal valstybėje narėje galiojančius tarptautinius susitarimus;
 - d) paraiškoms įregistruoti a, b ir c punktuose nurodytas teises į dizainą.
2. Šioje direktyvoje dizaino registracija taip pat apima paskelbimą po paraiškos dizainui įregistruoti padavimo valstybės narės, kurioje toks paskelbimas reiškia teisės į dizainą atsiradimą, pramoninės nuosavybės tarnyboje.

⁽⁸⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

*2 straipsnis***Terminų apibrėžtys**

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) tarnyba – valstybės narės centrinė pramoninės nuosavybės tarnyba arba Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnyba, kuriai pavesta registruoti dizainus;
- 2) registras – tarnybos tvarkomas dizainų registras;
- 3) dizainas – viso gaminio ar jo dalies vaizdas, susidarantis dėl paties gaminio ir (arba) jo dekoratyvinių elementų savybių, visų pirma linijų, kontūrų, spalvų, formos, tekstūros ir (arba) medžiagų, įskaitant tų savybių judėjimą, kitimą ar bet kokią kitą jų aktyvumą;
- 4) gaminy – pramoniniu būdu arba rankomis pagamintas daiktas, išskyrus kompiuterių programą, neatsižvelgiant į tai, ar jis įkūnytas fiziniame daikte, ar pasireiškia nefizine forma, įskaitant:
 - a) pakuotę, gaminių rinkinius, erdvinį daiktų išdėstymą vidaus ar išorės aplinkai sukurti, ir sudėtiniam gaminiui sukonstruoti skirtas sudedamąsias dalis;
 - b) grafinius kūrinius arba simbolius, logotipus, paviršių raštus, tipografinius šriftus ir grafines vartotojo sąsajas;
- 5) sudėtinis gaminy – gaminy, susidedantis iš daugelio sudedamųjų dalių, kurias galima pakeisti tą gaminių išardant ir vėl surenkant.

*2 SKYRIUS***MATERIALINĖ DIZAINO TEISĖ***3 straipsnis***Apsaugos reikalavimai**

1. Valstybės narės saugo dizainą tik to dizaino registracija ir jo savininkui suteikia išimtines teises pagal šią direktyvą.
2. Dizainas teise į dizainą saugomas, jeigu jis yra naujas ir turi individualių savybių.
3. Dizainas, pritaikytas ar panaudotas gaminiui, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, yra laikomas nauju ir turinčiu individualių savybių tik:
 - a) jei ta sudedamoji dalis, ją įmontavus į sudėtinį gaminių, išlieka matoma pastarąjį įprastai naudojant ir
 - b) tada, kai sudedamosios dalies matomos savybės atitinka naujumo ir individualių savybių reikalavimus.
4. Įprastas naudojimas, minimas 3 dalies a punkte, yra su galutiniu naudotoju siejamas naudojimas, išskyrus techninę priežiūrą, aptarnavimą ar taisymą.

*4 straipsnis***Naujumas**

Dizainas laikomas nauju, jei iki registracijos paraiškos padavimo arba, jei prašoma prioriteto, iki prioriteto datos joks tapatus dizainas netapo prieinamas visuomenei. Dizainai laikomi tapačiais, jei jų savybės skiriasi tik neesminiais elementais.

*5 straipsnis***Individualios savybės**

1. Dizainas laikomas turinčiu individualių savybių, jei jo sudarytas bendras išpūdis informuotam naudotojui skiriasi nuo bet kokio kito dizaino, kuris tapo prieinamas visuomenei iki registracijos paraiškos padavimo datos arba, jei prašoma prioriteto, iki prioriteto datos, tokiam naudotojui sudaryto bendro išpūdžio.

2. Vertinant individualias savybes, atsižvelgiama į dizainerio laisvės mastą kuriant tą dizainą.

6 straipsnis

Atskleidimas

1. Taikant 4 ir 5 straipsnius, dizainas laikomas prieinamu visuomenei, jei jis buvo paskelbtas po registracijos ar kitaip, arba eksponuotas, naudotas prekyboje ar atskleistas kitaip, išskyrus tuos atvejus, kai šie įvykiai iki registracijos paraiškos padavimo datos arba, jei prašoma prioriteto, iki prioriteto datos negalėjo pagrįstai tapti įprastu būdu žinomi Sąjungoje veikiantiems atitinkamos srities specialistų sluoksniams. Tačiau dizainas nelaikomas prieinamu visuomenei vien dėl to, kad jis buvo atskleistas trečiajam asmeniui išreikštomis ar žodžiais neišreikštomis konfidencialumo sąlygomis.
2. Taikant 4 ir 5 straipsnius, į dizaino atskleidimą neatsižvelgiama, jei atskleistas dizainas, kuris yra tapatus arba nesudaro skirtingo bendro išpūdžio, palyginti su dizainu, kurio apsaugos prašoma pagal valstybės narės nustatytą teisę į registruotąjį dizainą, tapo prieinamas visuomenei:
 - a) dėl paties dizainerio, to dizainerio teisių perėmėjo arba trečiojo asmens dėl dizainerio ar to dizainerio teisių perėmėjo pateiktos informacijos ar atliktų veiksmų ir
 - b) per 12 mėnesių laikotarpį iki paraiškos padavimo datos ar, jei prašoma prioriteto, iki prioriteto datos.
3. 2 dalis taip pat taikoma, jei dizainas tapo prieinamas visuomenei dėl piktnaudžiavimo dizainerio ar dizainerio teisių perėmėjo atžvilgiu.

7 straipsnis

Techninės funkcijos sąlygojamas dizainas ir sujungiamųjų detalių dizainas

1. Teisė į dizainą negalioja, jei gaminio išvaizdos savybes lemia tik jo techninė funkcija.
2. Teisė į dizainą negalioja, jei gaminio išvaizdos savybės turi būti būtina atkurtos tikslios formos ir tikslių matmenų, kad tas gaminys, kuriam dizainas pritaikytas ar panaudotas, galėtų būti mechaniškai su kitu gaminiu sujungtas arba į jį, aplink jį ar prie jo padėtas, kad kiekvienas gaminys galėtų atlikti savo funkciją.
3. Nepaisant šio straipsnio 2 dalies, teisė į dizainą, laikantis 4 ir 5 straipsniuose nustatytų sąlygų, galioja, jei dizainas kuriamas tam, kad į sudėtinę sistemą būtų galima daug kartų sumontuoti ar sujungti vienas kitą pakeičiančius gaminius.

8 straipsnis

Viešajai tvarkai ar moralei prieštaraujantis dizainas

Teisė į dizainą negalioja, jei dizainas prieštarauja viešajai tvarkai ar pripažintiems moralės principams.

9 straipsnis

Apsaugos apimtis

1. Teisė į dizainą saugo bet kokią dizainą, kuris informuotam naudotojui nesudaro skirtingo bendro išpūdžio.
2. Vertinant apsaugos apimtį, atsižvelgiama į dizainerio laisvės mastą kuriant savo dizainą.

10 straipsnis

Apsaugos galiojimo pradžia ir terminas

1. Teisė į dizainą tampa saugoma, kai jį įregistruoja Tarnyba.

2. Dizaino registracija galioja penkerių metų laikotarpį, skaičiuojamą nuo registracijos paraiškos padavimo datos. Teisės turėtojas pagal 32 straipsnį gali pratęsti registraciją vienu ar keliais penkerių metų teisės į dizainą laikotarpiais iki 25 metų skaičiuojant nuo registracijos paraiškos pateikimo datos.

11 straipsnis

Teisė į registruotąjį dizainą

1. Teisė į registruotąjį dizainą priklauso dizaineriui arba to dizainerio teisių perėmėjui.
2. Jei dizainą kartu sukūrė du arba daugiau asmenų, jie kartu naudojami teise į registruotąjį dizainą.
3. Tačiau teisė į registruotąjį dizainą priklauso darbdaviui, jei dizainą sukūrė darbuotojas vykdydamas darbuotojo pareigas arba darbuotojo darbdavio duotus nurodymus, išskyrus atvejus, kai suinteresuotosios šalys susitaria kitaip arba kitaip nustatyta nacionalinėje teisėje.

12 straipsnis

Registruotojo dizaino savininko teisės į dizainą prezumpcija

Asmuo, kurio vardu įregistruota teisė į dizainą, arba – iki registracijos – asmuo, kurio vardu paduota paraiška, laikomas asmeniu, turinčiu teisę atlikti teisinės procedūras tarnyboje, kurios teritorijoje prašoma apsaugos, arba bet kokias kitas teisinės procedūras.

13 straipsnis

Neregistravimo pagrindai

1. Dizainą atsisakoma įregistruoti, kai:
 - a) dizainas nėra dizainas, apibrėžtas 2 straipsnio 3 punkte;
 - b) dizainas prieštarauja viešajai tvarkai ar pripažintiems moralės principams, kaip numatyta 8 straipsnyje, arba
 - c) dizainas yra sukurtas nepagrįstai naudojant Paryžiaus konvencijos dėl pramoninės nuosavybės saugojimo 6ter straipsnyje išvardytus daiktus, išskyrus atvejus, kai yra duotas kompetentingų institucijų sutikimas dėl registracijos.
2. Valstybės narės gali numatyti, kad dizainą registruoti turi būti atsisakoma, jeigu dizainas yra sukurtas nepagrįstai naudojant kitokius nei Paryžiaus konvencijos dėl pramoninės nuosavybės saugojimo 6ter straipsnyje nenurodytus ženklus, emblemas ir herbus, turinčius atitinkamoje valstybėje narėje ypatingą visuomeninę reikšmę, išskyrus atvejus, kai kompetentinga institucija valstybės narės teisėje numatyta tvarka yra davusi sutikimą jų įregistravimui.
3. Valstybės narės gali nustatyti, kad dizainą registruoti turi būti atsisakoma, jeigu jame visiškai arba iš dalies atvaizduoti kultūrinio paveldo nacionalinio intereso elementai.

14 straipsnis

Pripažinimo negaliojančia pagrindai

1. Jei dizainas jau įregistruotas, teisė į dizainą pripažįstama negaliojančia bet kuriuo iš šių atvejų:
 - a) dizainas nėra dizainas, apibrėžtas 2 straipsnio 3 punkte;
 - b) dizainas neatitinka 3–8 straipsniuose nustatytų reikalavimų;
 - c) dizainas įregistruotas pažeidžiant 13 straipsnio 1 dalies c punktą arba 13 straipsnio 2 dalį;
 - d) kompetentingo teismo ar institucijos sprendimu teisės į dizainą turėtojas negali jos reikalauti pagal atitinkamos valstybės narės teisę;
 - e) yra prieštaravimas tarp dizaino ir ankstesnio dizaino, kuris tapo prieinamas visuomenei iki paraiškos padavimo datos ar po jos arba, jeigu prašoma suteikti prioritetą, po prioriteto dizainui suteikimo datos, ir kuris nuo ankstesnės datos negu paraiškos padavimo data, arba jeigu prašoma suteikti prioritetą – nuo ES dizaino prioriteto datos, turi apsaugą, kurią suteikia:

- i) registruotasis ES dizainas ar paraiška dėl registruotojo ES dizaino, jei ji įregistruota;
 - ii) atitinkamos valstybės narės suteikta teisė į registruotąjį dizainą ar paraiška dėl tokios teisės, jei ji įregistruota;
 - iii) teisė į dizainą, įregistruota pagal atitinkamoje valstybėje narėje galiojančius tarptautinius susitarimus, arba paraiška dėl tokios teisės, jei ji įregistruota;
- f) vėlesniame dizaine naudojamas koks nors skiriamasis ženklas ir tą ženklą reglamentuojanti Sąjungos teisė arba atitinkamos valstybės narės teisė suteikia teisės į tą ženklą turėtojui teisę tokį naudojimą drausti;
- g) dizainas yra sukurtas be leidimo naudojant atitinkamos valstybės narės autorių teisės saugomą kūrinį.
2. Jeigu dizainas buvo įregistruotas, valstybės narės gali nustatyti, kad teisė į dizainą turi būti pripažinta negaliojančia, jei tame dizaine visiškai arba iš dalies atvaizduoti kultūrinio paveldo nacionalinio intereso elementai.
3. 1 dalies a ir b punktuose nurodytais pripažinimo negaliojančia pagrindais gali remtis:
- a) bet kuris fizinis ar juridinis asmuo arba
 - b) bet kuri grupė ar organas, įsteigti tam, kad atstovautų gamintojų, paslaugų teikėjų, prekyautojų ar vartotojų interesams, jeigu ta grupė ar organas pagal jų teisinį subjektiškumą reglamentuojančią teisę savo vardu gali būti šalimi teismo procese.
4. 1 dalies c punkte nustatytu pripažinimo negaliojančia pagrindu gali remtis tik su nepagrįstu naudojimu susijęs asmuo ar subjektas.
5. 1 dalies d punkte nustatytu teisės pripažinimo negaliojančia pagrindu gali remtis tik asmuo, galintis reikalauti teisės į dizainą pagal atitinkamos valstybės narės teisę.
6. 1 dalies e, f ir g punktuose nurodytais pripažinimo negaliojančia pagrindais gali remtis tik:
- a) ankstesnės teisės pareiškėjas arba turėtojas;
 - b) asmenys, kurie pagal Sąjungos teisę arba atitinkamos valstybės narės teisę turi teisę naudotis teisėmis arba
 - c) ankstesnės teisės turėtojo įgaliotas licenciatas.
7. Teisė į registruotąjį dizainą negali būti pripažinta negaliojančia, jeigu 1 dalies e, f ir g punktuose nurodytos teisės turėtojas arba pareiškėjas, prieš pateikdamas prašymą pripažinti negaliojančia arba priešiškinį, aiškiai sutiko, kad dizainas būtų įregistruotas.
8. Teisė į dizainą gali būti pripažinta negaliojančia net nustojus jai galioti ar jos atsisakius.

15 straipsnis

Apsaugos objektas

Apsauga teikiama toms registruotojo dizaino išvaizdos savybėms, kurios yra akivaizdžiai nurodytos registracijos paraiškoje.

16 straipsnis

Teisės į dizainą suteikiamos teisės

1. Dizaino registracija suteikia jo savininkui išimtinę teisę jį naudoti ir neleisti be savininko leidimo naudoti jį trečiajai šaliai.
2. Pagal 1 dalį visų pirma galima uždrausti:
 - a) gaminti, siūlyti, pateikti į rinką ar naudoti gaminį, kuriam tas dizainas pritaikytas ar panaudotas;
 - b) importuoti arba eksportuoti a punkte nurodytą gaminį;

- c) sandėliuoti a punkte nurodytą gaminį a ir b punktuose nurodytais tikslais;
- d) sukurti, atsisiųsti, kopijuoti ir dalintis arba platinti bet kokią laikmeną ar programinę įrangą, kurioje užfiksuojamas dizainas, siekiant sudaryti sąlygas gaminti a punkte nurodytą gaminį.

3. Teisės į registruotąjį dizainą turėtojas turi teisę neleisti visoms trečiosioms šalims vykdant prekybą iš trečiųjų valstybių į valstybę narę, kurioje dizainas yra įregistruotas, įvežti gaminius neišleidžiant jų į laisvą apyvartą toje valstybėje narėje, jeigu tiems gaminiams be teisių turėtojo leidimo panaudotas arba pritaikytas tam dizainui tapatus dizainas arba jų dizainas pagal esminius požymius nesiskiria nuo to dizaino.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyta teisė nustoja galioti, jeigu proceso, pradėto pagal Reglamentą (ES) Nr. 608/2013 siekiant nustatyti, ar buvo pažeista teisė į registruotąjį dizainą, metu deklarantas ar gaminių turėtojas pateikia įrodymų, kad teisės į registruotąjį dizainą turėtojas neturi teisės uždrausti pateikti gaminius rinkai galutinės paskirties šalyje.

17 straipsnis

Galiojimo prezumpcija

1. Byloje dėl teisių pažeidimo teisės į registruotąjį dizainą turėtojo naudai daroma prielaida, kad įvykdyti 3–8 straipsniuose nustatyti reikalavimai dėl teisės į registruotąjį dizainą teisinio galiojimo ir kad registruojant teisę į dizainą nebuvo pažeistas 13 straipsnio 1 dalies c punktas.
2. 1 dalyje nurodytą galiojimo prezumpciją turi būti galima užginčyti bet kokiomis atitinkamos valstybės narės jurisdikcijoje prieinamomis procesinėmis priemonėmis, įskaitant priešieškinius.

18 straipsnis

Teisės į dizainą suteikiamų teisių apribojimas

1. Įregistruotos teisės į dizainą suteikiamomis teisėmis negalima naudotis šiais atvejais:
- a) jei veiksmai atliekami privačiai ir nekomerciniais tikslais;
 - b) jei veiksmai atliekami eksperimento tikslais;
 - c) jei veiksmai atliekami atgaminant citavimo ar mokymo tikslais;
 - d) jei veiksmai atliekami siekiant identifikuoti gaminį arba nurodyti jį kaip priklausantį teisės į dizainą turėtojui;
 - e) jei veiksmai atliekami komentavimo, kritikos reiškimo ar parodijavimo tikslais;
 - f) kitoje valstybėje įregistruotų laivų ir orlaivių, kai jie laikinai yra atitinkamos valstybės narės teritorijoje, įrangos atžvilgiu;
 - g) į atitinkamą valstybę narę importuotų atsarginių dalių ir reikmenų, skirtų f punkte nurodytų laivų ir orlaivių remontui, atžvilgiu;
 - h) vykdant f punkte nurodytų laivų ir orlaivių remontą.
2. 1 dalies c, d ir e punktai taikomi tik tais atvejais, kai veiksmai atitinka sąžiningą prekybos praktiką ir pernelyg netrukdo tuo dizainu įprastai naudotis, o c punkte nurodytu atveju – kai nurodomas gaminio, kuriam dizainas yra panaudotas ar pritaikytas, šaltinis.

19 straipsnis

Išlyga dėl taisymo

1. Apsauga nesuteikiama registruotajam dizainui, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, nuo kurio išvaizdos priklauso sudedamosios dalies dizainas, ir kuris naudojamas tik tam sudėtiniam gaminiui taisyti, kad būtų atkurta jo pirminė išvaizda, kaip apibrėžta 16 straipsnio 1 dalyje.

2. 1 dalimi nesiremia sudėtinio gaminio sudedamosios dalies gamintojas ar pardavėjas, kuris tinkamai neinformavo vartotojų apie gaminio, kuris bus naudojamas sudėtiniam gaminiui taisyti, komercinę kilmę ir gamintojo tapatybę, pateikdamas ant gaminio aiškią ir matomą nuorodą arba kitaip tinkamai juos informuodamas, kad jie galėtų priimti pagrįstą sprendimą rinkdamiesi iš konkuruojančių gaminių, kurie gali būti naudojami taisymui.

3. Nereikalaujama, kad sudėtinio gaminio sudedamosios dalies gamintojas ar pardavėjas garantuotų, kad galutiniai naudotojai jų gaminamas arba parduodamas sudedamąsias dalis galiausiai naudos tik tam sudėtiniam gaminiui taisyti, kad būtų atkurta pirminė jo išvaizda.

4. Jeigu 2024 m. gruodžio 8 d. valstybės narės nacionalinėje teisėje numatyta dizaino apsauga pagal 1 dalį, valstybė narė, nukrypdamą nuo 1 dalies, iki 2032 m. gruodžio 9 d. toliau taiko tą apsaugą dizainams, kurių registracijos paraiška paduota iki 2024 m. gruodžio 8 d.

20 straipsnis

Teisių galiojimo trukmė

Įregistruotos teisės į dizainą suteikiamos teisės netaikomos veiksams, susijusiems su gaminiu, kuriam pritaikytas ar panaudotas dizainas, kuriam taikoma teisės į dizainą apsauga, kai tas gaminyje buvo pateiktas į rinką Sąjungoje teisės į dizainą turėtojo arba turėtoju leidus.

21 straipsnis

Teisės į registruotąjį dizainą pirmalaikio naudojimo teisės

1. Pirmalaikio naudojimo teisę turi bet kuri trečioji šalis, galinti įrodyti, kad iki paraiškos pateikimo datos arba, jei prašoma prioriteto, – iki prioriteto datos ji atitinkamoje valstybėje narėje pradėjo sąžiningais ketinimais naudoti arba rimtai ir veiksmingai pasirengė naudoti dizainą, kuris patenka į teisės į registruotąjį dizainą apsaugos apimtį ir nebuvo nukopijuotas nuo to dizaino.

2. 1 dalyje nurodyta pirmalaikio naudojimo teisė suteikia tai trečiajai šaliai teisę naudoti dizainu tiems tikslams, kuriems juo buvo pradėta naudotis arba kuriems rimtai ir veiksmingai pasirengta iki paraiškos pateikimo arba teisės į registruotąjį dizainą prioriteto datos.

22 straipsnis

Ryšys su kitomis apsaugos formomis

Šia direktyva nedaromas poveikis jokioms Sąjungos teisės nuostatoms, susijusioms su teisėmis į neregistruotą dizainą, arba jokioms Sąjungos teisės ar atitinkamos valstybės narės teisės nuostatoms, susijusioms su prekių ženklais ar kitais skiriamaisiais ženklais, patentais ir naudingaisiais modeliais, šriftais, civiline atsakomybe ar nesąžininga konkurencija.

23 straipsnis

Ryšys su autorių teisėmis

Teisės į dizainą saugomas dizainas, įregistruotas kurioje nors valstybėje narėje ar jos atžvilgiu pagal šią direktyvą, taip pat turi teisę į apsaugą pagal autorių teisę nuo tos dienos, kai tas dizainas buvo sukurtas ar išreikštas kokia nors forma, jeigu laikomasi teisės aktų dėl autorių teisių reikalavimų.

24 straipsnis

Registracijos simbolis

Teisės į registruotąjį dizainą turėtojas gali informuoti visuomenę, kad dizainas yra įregistruotas, gamini, kuriam dizainas yra panaudotas ar pritaikytas, pažymėdamas apskritimu apibrėžta raide „D“ (©). Prie tokio pranešimo apie dizainą gali būti pridėdamas dizaino registracijos numeris arba jis gali būti susietas su dizaino įrašu registre.

3 SKYRIUS
PROCEDŪROS

25 straipsnis

Paraiškoms taikomi reikalavimai

1. Paraišką įregistruoti dizainą sudaro bent visi šie duomenys:
 - a) prašymas įregistruoti;
 - b) pareiškėjo tapatybės informacija;
 - c) pakankamai aiškus dizaino vaizdas, kad būtų galima apibrėžti objektą, kurio apsaugos prašoma;
 - d) nurodyti gaminiai, kuriems dizainas yra skirtas panaudoti arba pritaikyti.
2. Už dizaino registracijos paraiškos padavimą sumokamas mokestis, kurį nustato atitinkama valstybė narė.
3. Gaminių nurodymas pagal 1 dalies d punktą nedaro poveikio dizainui taikomos apsaugos apimčiai. Ši nuostata taip pat taikoma aprašymui ir visiems į jį įtrauktiems žodiniams nesaugomiems dizaino elementams, kuriais paaiškinamas dizaino vaizdas, jei valstybė narė yra nustačiusi, kad tokį aprašymą reikia pateikti.

26 straipsnis

Dizaino vaizdas

1. Dizainas atgaminamas bet kokia vizualinio atgaminimo forma ir yra juodai baltas arba spalvotas. Atgamtas vaizdas gali būti statinis, dinaminis arba aktyvus ir turi būti atliktas bet kokiomis tinkamomis priemonėmis, naudojant visuotinai prieinamas technologijas, įskaitant brėžinius, nuotraukas, vaizdo įrašus, kompiuterinį vizualizavimą arba kompiuterinį modeliavimą.
2. Atgaminto vaizdo viename ar keliuose rodimuose parodomi visi dizaino požymiai, kurių apsaugos prašoma. Be to, gali būti pateikiami kitų rūšių rodiniai, siekiant išsamiau apibūdinti konkrečias dizaino savybes.
3. Jeigu dizaino vaizdą sudaro skirtingi atgaminti vaizdai arba daugiau nei vienas rodinys, jie turi derėti vienas su kitu, o registracijos dalykas nustatomas atsižvelgiant į visas šių rodimų ar atgamintų vaizdų vaizdinės savybes kartu.
4. Pateikiamas tik paties dizaino vaizdas, be jokių kitų elementų.
5. Dalykas, kurio apsaugos neprašoma, išskiriamas vaizdinėmis priemonėmis, taip nurodant nesaugomus dizaino elementus. Visos tokios vaizdinės nesaugomų dizaino elementų nurodymo priemonės naudojamos nuosekliai.
6. Valstybių narių centrinės pramoninės nuosavybės tarnybos ir Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnyba bendradarbiauja tarpusavyje ir su Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba, kad nustatytų bendrus standartus, taikytinus reikalavimams dėl dizaino vaizdo ir jo pateikimo, visų pirma dėl naudotinių rodimų tipo ir skaičiaus, priimtinių nesaugomų dizaino elementų nurodymo būdų, taip pat dizainams atgaminti, saugoti ir tvarkyti naudotinių priemonių techninių specifikacijų, pavyzdžiui, susijusių su elektroninių failų formatais ir dydžiu.

27 straipsnis

Sudėtinės paraiškos

Į vieną sudėtinę registruotojo dizaino paraišką galima įtraukti kelis dizainus. Ta galimybė nesiejama su sąlyga, kad visi gaminiai, kuriems dizainas yra skirtas panaudoti arba pritaikyti, priklausytų vienai Lokarno klasifikacijos klasei.

28 straipsnis

Paraiškos pateikimo data

1. Dizaino paraiškos pateikimo data laikoma ta data, kurią pareiškėjas tarnybai pateikia dokumentus, kuriuose yra 25 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodyta informacija.

2. Nedarant poveikio šio straipsnio 1 daliai, paraiškos pateikimo data gali būti suteikta, jei trūksta vieno ar daugiau elementų, kurių reikalaujama pagal 26 straipsnį, su sąlyga, kad bendras dizaino vaizdas yra pakankamai aiškus, kaip tai suprantama 25 straipsnio 1 dalies c punkte.

3. Be to, valstybės narės gali nustatyti, kad paraiškos pateikimo data bus suteikta tik sumokėjus 25 straipsnio 2 dalyje nurodytą mokestį.

29 straipsnis

Nagrinėjimo iš esmės apimtis

Nagrinėdamos, ar dizainas, dėl kurio pateikta paraiška, atitinka registracijos reikalavimus, tarnybos vertina tik tai, ar nėra 13 straipsnyje nurodytų esminių neregistravimo pagrindų.

30 straipsnis

Paskelbimo atidėjimas

1. Registruotojo dizaino pareiškėjas kartu su paraiška gali pateikti prašymą atidėti registruotojo ES dizaino paskelbimą ne ilgesniam kaip 30 mėnesių laikotarpiui nuo paraiškos pateikimo dienos arba, jei prašoma prioriteto, – nuo prioriteto datos.

2. Kai dizainas įregistruojamas, nei dizaino vaizdas, nei jokia su paraiška susijusi byla nepateikiami visuomenei susipažinti, laikantis nacionalinės teisės nuostatų, kuriomis saugomi teisėti trečiųjų šalių interesai.

3. Apie tai, kad registruotojo dizaino paskelbimas atidėtas, paskelbiama.

4. Pasibaigus atidėjimo laikotarpiui arba bet kuriuo metu iki jo pabaigos, jei teisių turėtojas to prašo, tarnyba pateikia visuomenei susipažinti visus registro įrašus ir su paraiška susijusią bylą, o registruotąjį dizainą paskelbia.

5. Teisių turėtojas gali neleisti paskelbti registruotojo dizaino kaip nurodyta 4 dalyje, pateikdamas prašymą dėl registruotojo dizaino atsisakymo.

6. Nukrypdomos nuo 4 ir 5 dalių valstybės narės gali nustatyti, kad Tarnyba skelbia registruotąjį dizainą tik teisių turėtojo prašymu. Kai valstybė narė numato paskelbimo mokesčio įmoką, to mokesčio įmokos gavimas gali būti laikomas tokiu prašymu.

31 straipsnis

Pripažinimo negaliojančia procedūra

1. Nedarant poveikio šalių teisei teikti skundus teismuose, valstybės narės gali nustatyti veiksmingą ir operatyvią administracinę procedūrą, pagal kurią jų tarnybos gali teisę į registruotąjį dizainą pripažinti negaliojančia.

2. Pagal 1 dalyje nurodytą pripažinimo negaliojančia administracinę procedūrą teisę į dizainą turi būti pripažįstama negaliojančia bent šiais pagrindais:

a) dizainas neturėjo būti įregistruotas, nes neatitinka 2 straipsnio 3 punkte pateiktos apibrėžties arba 3–8 straipsniuose nustatytų reikalavimų;

b) dizainas neturėjo būti įregistruotas, nes juo pažeidžiamas 13 straipsnio 1 dalies c punktas;

c) dizainas neturėjo būti įregistruotas, nes egzistuoja ankstesnis dizainas, kaip tai suprantama 14 straipsnio 1 dalies e punkte.

3. Pagal 1 dalyje nurodytą administracinę procedūrą teisę pateikti prašymą pripažinti negaliojančia turi turėti šie asmenys:

a) šio straipsnio 2 dalies a punkto atveju – 14 straipsnio 3 dalyje nurodyti asmenys, grupės ar organai;

b) šio straipsnio 2 dalies b punkto atveju – 14 straipsnio 4 dalyje nurodytas asmuo ar subjektas;

c) šio straipsnio 2 dalies c punkto atveju – bent 14 straipsnio 6 dalies a ir b punktuose nurodyti asmenys.

32 straipsnis

Galiojimo pratęsimas

1. Dizaino registracijos galiojimas pratęsiamas, kai to prašo teisės į registruotąjį dizainą turėtojas arba bet kuris kitas pagal įstatymą ar sutartį įgaliotas prašyti pratęsti galiojimą asmuo ir jei sumokami mokesčiai už galiojimo pratęsimą. Valstybės narės gali numatyti, kad tokiu prašymu bus laikomas mokesčių už galiojimo pratęsimą gavimas.
2. Tarnyba apie registracijos galiojimo pabaigą teisės į registruotąjį dizainą turėtoju praneša likus ne mažiau nei šešioms mėnesiams iki dienos, kai baigiasi registracijos galiojimas. Tarnyba nelaikoma atsakinga, jei ji tokios informacijos nepateikia, ir toks nepateikimas neturi įtakos registracijos galiojimo pabaigai.
3. Prašymas pratęsti galiojimą pateikiamas ir mokesčiai už galiojimo pratęsimą sumokami per ne trumpesnę nei šešių mėnesių laikotarpį, likusį iki registracijos galiojimo pabaigos.

To nepadarius, prašymą galima pateikti per kitą šešių mėnesių laikotarpį iš karto po registracijos galiojimo pabaigos ar paskesnio jos galiojimo pratęsimo. Per tą kitą laikotarpį sumokami mokesčiai už galiojimo pratęsimą ir papildomas mokesčiai.

4. Sudėtinės registracijos atveju, kai sumokėtų mokesčių nepakanka visiems dizainams, kurių registracijos galiojimą prašoma pratęsti, registracijos galiojimas pratęsiamas tiems dizainams, dėl kurių akivaizdžiai yra sumokėtas mokestis.

5. Galiojimo pratęsimas įsigalioja kitą dieną po esamos registracijos galiojimo pabaigos datos. Informacija apie galiojimo pratęsimą įrašoma į registrą.

33 straipsnis

Komunikacija su tarnyba

Proceso šalys arba, kai tinkama, jų atstovai nurodo oficialų adresą visai oficialiai komunikacijai su tarnyba. Valstybės narės turi teisę reikalauti, kad toks oficialus adresas būtų Europos ekonominėje erdvėje.

4 SKYRIUS

ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS

34 straipsnis

Bendradarbiavimas dizaino registravimo, administravimo ir pripažinimo negaliojančiu srityje

Tarnybos gali savo nuožiūra veiksmingai bendradarbiauti tarpusavyje ir su Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba, kad skatintų praktikos ir priemonių, susijusių su dizaino ekspertize, registravimu ir pripažinimu negaliojančiu, konvergenciją.

35 straipsnis

Bendradarbiavimas kitose srityse

Tarnybos gali savo nuožiūra veiksmingai bendradarbiauti tarpusavyje ir su Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba ne tik 34 straipsnyje nurodytose, bet ir visose kitose jų veiklos srityse, kurios yra svarbios dizaino apsaugai Sąjungoje užtikrinti.

5 SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 2, 3, 6, 10–19, 21, 23–30, 32 ir 33 straipsnių būtų laikomasi, ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 9 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

37 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 98/71/EB panaikinama nuo 2027 m. gruodžio 9 d., nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminu, nurodytu I priede.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

38 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Tačiau 4, 5, 7, 8, 9, 20 ir 22 straipsniai taikomi nuo 2027 m. gruodžio 9 d.

39 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2024 m. spalio 23 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

R. METSOLA

Tarybos vardu

Pirmininkas

ZSIGMOND B. P.

I PRIEDAS

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas (kaip nurodyta 37 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas
98/71/EB	2001 m. spalio 28 d.

II PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 98/71/EB	Ši direktyva
1 straipsnio įžanginis tekstas	2 straipsnio įžanginis tekstas
—	2 straipsnio 1 ir 2 punktai
1 straipsnio a punktas	2 straipsnio 3 punktas
1 straipsnio b punktas	2 straipsnio 4 punktas
1 straipsnio c punktas	2 straipsnio 5 punktas
2 straipsnis	1 straipsnis
3–10 straipsniai	3–10 straipsniai
—	11 ir 12 straipsniai
11 straipsnis	13 ir 14 straipsniai
—	15 straipsnis
12 straipsnio 1 dalis	16 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a, b ir c punktai
—	16 straipsnio 2 dalies d punktas
—	16 straipsnio 3 dalis
12 straipsnio 2 dalis	—
—	17 straipsnis
13 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktai	18 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktai
—	18 straipsnio 1 dalies d ir e punktai
13 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktai	18 straipsnio 1 dalies f, g ir h punktai
—	18 straipsnio 2 dalis
14 straipsnis	—
—	19 straipsnis
15 straipsnis	20 straipsnis
—	21 straipsnis
16 straipsnis	22 straipsnis
17 straipsnis	23 straipsnis
—	24–35 straipsniai
18 straipsnis	—
19 straipsnis	36 straipsnis
—	37 straipsnis
20 straipsnis	38 straipsnis
21 straipsnis	39 straipsnis
—	I priedas
—	II priedas